

RIKSLØNNSNEMNDAS kjennelse av 17. september 1964

i sak nr. 20 - 22/1964:

HVALFANGSTENS ARBEIDSGIVERFORENING

på den ene side

og

- 1. LANDSORGANISASJONEN I NORGE og NORSK SJØMANNFORBUND
- 2. DET NORSKE MASKINISTFORBUND
- 3. NORSK STYRMANDSFORENING

på den annen side

i samband med tariffrevisjonene 1964 for flytende kokerier og hvalbåter.

Nemndas sammensetning:

- 1) Sorenskriver Kai Knudsen, formann.
- 2) Arbeidsdirektør Reidar Danielsen.
- 3) Direktør i Næringsøkonomisk Forskningsinstitutt Morten Tuveng.
- 4) Direktør i NAF Trygve Kleppe.
- 5) Nestformann i LO P. Mentsen .
- 6) Skipsreder Peder G. Melsom.
- 7) a. Olaf Karling - Norsk Sjømannsforbund.
 b. Leif Lerstad - Det norske maskinistforbund.
 c. Ole Tennfjord - Norsk Styrmandsforening.

De under 6 og 7 nevnte medlemmer er utpekt av partene i overenskomsten

På arbeidsgiversiden avgir Melsom stemme og på arbeidstagersiden henholdsvis Mentsen, Lerstad og Tennfjord.

=====

Partene møtte for Lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møte 16. september. Den 17. september avsa Lønnsnemnda

K j e n n e l s e:

Ved kongelig resolusjon av 21. august 1964 er bestemt at arbeidstvister mellom Hvalfangstens Arbeidsgiverforening på den ene siden og Norsk Sjømannsforbund, Det norske maskinistforbund og Norsk Styrmandsforening på den andre siden skal behandles av Rikslønnsnemnda, jfr. lov av 24. april 1964 om lønnsnemndsbehandling av arbeidstvister i samband med tariffoppgjørene 1964.

Sjøfolkenes tre organisasjoner har hver sin overenskomst, som ble oppsagt til utløp 1. september 1964. Partene har ført forhandlinger om nye overenskomster, men disse forhandlinger førte ikke frem.

Plassoppsigelser har ikke funnet sted, men partene har vært enige om å bringe sakene inn til megling og anse den som tvungen.

Riksmeglingsmannen prøvet megling mellom partene 10. august, men meglingen førte ikke frem.

De tvister som foreligger for Lønnsnemnda, omfatter 4 hvalfangst-ekspedisjoner med tilsammen ca. 1.800 mann og gjelder vesentlig lønsspørsmålet.

Hvalfangernes fortjeneste i fangstsesongen er basert dels på en fast hyre som er garantert utbetalt for minst 7 måneder og dels på en bestemt andel av fangsten for de forskjellige stillinger. Av den beregnede fortjeneste er ca. 45 % forutsatt å komme fra den fastsatte part av olje og biprodukter. Gjennom forhandlinger er det oppnådd enighet om de partsgrunnlag som skal gjelde for sesongen.

De tre organisasjoner som representerer arbeidstagerne har lagt frem et fellesforslag som går ut på at det skal gis et generelt lønnstillegg som forhøyer den beregnede fortjeneste med 10 %, at alderstilleggene til offiserer og mannskaper blir forhøyet og at det gis alderstillegg til alle voksne arbeidere. Det kreves en økning på 20 % av den ekstrabetaling som skal ytes for arbeide utover alminnelig arbeidstid i form av overtidsbetaling, hvalbåttillegg og kompensasjonstillegg. Det er videre krevet endring av bestemmelsene om ferielønn, ekstrahyre for lossetur og erstatning for effekter. Overenskomstene foreslås gitt varighet for en sesong.

Utenom felleskravene har Sjømannsforbundet og Styrmandsforeningen fremmet krav om endring av en del bestemmelser som spesielt gjelder deres overenskomster.

De tre organisasjoner har i begrunnelsen for de fremsatte krav særlig vist til den forholdsvis sterke stigning av levekostnadene siden forrige tariffrevisjon, og til enkelte misforhold når det gjelder alderstillegg og godtgjørelse for arbeide utover ordinær arbeidstid. De er ikke enig i at Lønnsnemndas kjennelse i tariffoppgjøret mellom NAF og LO skal gjøres gjeldende for hvalfangerne, fordi de arbeider under helt andre forhold enn de arbeidstagere som omfattes av kjennelsen. Hvalfangerne er isolert fra verden forøvrig i 6 - 7 måneder i kokeri eller hvalbåt på åpent hav, og arbeidstiden er uforholdsmessig lang i fangstperioden, særlig på hvalbåtene. På kokeri er den ordinære tid 60 timers uke, men med utstrakt overtidsarbeide. Mellom sesongene er det variable arbeidsmuligheter. Det må foretas en selvstendig vurdering på grunnlag av de særegne forhold hvalfangerne arbeider under.

Det vises ellers til partenes påstandsskrifter som vedlegges møteboken.

Hvalfangstens Arbeidsgiverforening har nedlagt påstand om at Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai skal gjøres gjeldende for hvalfangsten etter de samme retningslinjer og med samme beløp og tariffperiode som i oppgjørene mellom NAF og LO.

Det er fremholdt at det ikke er noe grunnlag for høyere lønns-tillegg innen hvalfangsten enn innen norsk næringsliv forøvrig. Det er i denne forbindelse pekt på de senere års utvikling innen hvalfangsten og fremhevet de økonomiske vanskeligheter de norske selskaper står overfor som fortsatt vil følge med i konkurransen. De særegne arbeidsforhold som sjømannsorganisasjonene har fremhevet, er det tatt hensyn til i de lønns- og arbeidsvilkår som gjelder for denne næring og som må ansees som gode - alle forhold tatt i betraktning. Utenom de tillegg som følger av Lønnsnemndas kjennelse, vil hvalfangerne etter ferieloven få høyere ferie-godtgjørelse ved at den nå skal regnes på grunnlag av 9 % av arbeidsfortjenesten, mens den i siste sesong var $7\frac{1}{2}$ % av hyre og part. Dette betyr i seg selv en lønnsøkning på ca. 4 % av beregnet fortjeneste.

De andre felleskrav og særkrav som er reist, betrakter rederne som rene lønnskrav, og de har gjort nærmere rede for hvorfor de ikke kan imøtekommes ved denne tariffrevisjon.

Det vises ellers til den skriftlige redegjørelse med påstand som vedlegges møteboken.

Lønnsnemnda vil bemerke:

Ved Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 ble fastsatt de generelle lønnstillegg, lavtlønnstillegg og en viss regulering av overtids-godtgjørelsen ved tariffrevisjonen for vårfagene 1964 mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge. Det ble videre bestemt to-årig tariffperiode med indeksreguleringsbestemmelse.

Denne kjennelse har vært retnings- eller normgivende for de senere lønns- og prisoppgjør i år. De enkelte forbund og landssammenslutninger har gjennom forhandlinger tilpasset Lønnsnemndas kjennelse på de forskjellige overenskomstforhold, og har ellers stort sett bare rettet på skjevheter som forelå og tekniske endringer som var påkrevet i de tidligere avtaler.

Ved årets tariffrevisjon for hvalfangerne finner Lønnsnemnda at man må følge de retningslinjer som ble trukket opp i kjennelse av 11. mai 1964, med to-årig tariffperiode og tilsvarende lønnsreguleringer og indeksreguleringsbestemmelse. Ved tilpasningen på overenskomstene i hvalfangsten er det tatt hensyn til de særegne forhold som preger drifts- og arbeidsforholdene i denne næring, særlig at produksjonen er konsentrert i en kort fangstsesong med intens drift. Det resultat flertallet, formannen, Danielsen og Tuveng, er kommet til, fremgår av slutningen.

Mentsen, med tilslutning av Karling, Lerstad og Tennfjord, mener at flertallet i større grad burde ha imøtekommet sjømannsorganisasjonenes påstander. Da de imidlertid er i mindretall, finner de det unødvendig å utforme en selvstendig konklusjon.

Melson, med tilslutning av Kleppe, finner at Rikslønnsnemnda i større grad burde ha lagt påstanden fra Hvalfangstens Arbeidsgiverforening til grunn for sin kjennelse. Da de er i mindretall, utformer de ingen egen konklusjon.

De tre sjømannsorganisasjoner har krevet at kompensasjonen for den del av den alminnelige arbeidstid for reise til og fra feltet som ligger mellom 45 og 56 timer pr. uke, skal endres - fra 1 $\frac{3}{8}$ dags ekstrabetaling etter vanlig hyre for hver uke de har arbeidet - til 1/195 hyre pr. time. Lønnsnemnda forutsetter at partene vil ta dette spørsmål opp til drøfting i tariffperioden.

Norsk Sjømannsforbund har som særkrav foreslått et tillegg til sin overenskomsts § 3, punkt 7, slik at mannskaper som deltar i trimming av meltanker, erholder kr. 3,- pr. time pr. mann i tillegg til vanlig hyre og eventuell overtidsbetaling. Rederne har opplyst at det ved 2 ekspedisjoner er blitt betalt kr. 1,- pr. time for dette arbeide, som ikke er aktuelt ved andre ekspedisjoner. For Lønnsnemnda er det uklart hvordan dette arbeide faktisk godtgjøres i dag, og flertallet, formannen, Danielsen, Tuveng og Melsom, finner ikke grunnlag for å endre den hittil gjeldende praksis.

Forøvrig vises til slutningen.

S l u t n i n g:

Tariffavtalene mellom Hvalfangstens Arbeidsgiverforening og henholdsvis Det norske maskinistforbund, Norsk Styrmandsforening og Norsk Sjømannsforbund prolongeres med følgende endringer:

1. Månedshyre, "Beregnet part" og "Beregnet fortjeneste" for sesongen 1964/65 som følger:

Stilling	Månedshyre 1964/65 kr.	Beregnet part 1964/65 kr.	Beregnet fortjeneste 1964/65 kr.
<u>Kokeri</u>			
Gruppe I	1.477	10.336	20.675
" I B	1.406	9.845	19.687
" II	1.220	8.248	16.788
" II B	1.158	7.833	15.939
" III	1.035	6.778	14.023
" IV	1.001	6.562	13.569
" V	919	5.818	12.251
" VI	876	5.413	11.545
" VII	836	5.109	10.961
" VIII	795	4.749	10.314
" IX	562	3.461	7.395
" X	359	2.132	4.645
" XI	299	1.813	3.906
" XII	240	1.583	3.263
Maskinsjef	1.943	14.335	27.936
1. maskinist	1.475	10.446	20.771
2. "	1.222	8.304	16.858
3. "	1.083	7.129	14.710
4. "	1.049	6.912	14.255

forts.

Stilling	Måneds- hyre 1964/65	Beregnet part 1964/65	Beregnet fortjeneste 1964/65
	kr.	kr.	kr.
<u>Kokeri (forts.)</u>			
Overstyrmann	1.636	11.755	23.207
1. styrmann	1.322	9.137	18.391
2. "	1.152	7.745	15.809
3. "	1.095	7.208	14.873
4. "	1.061	6.984	14.411
<u>Hvalbåt</u>			
Stuert	1.035	6.778	14.023
Radio-telegrafist	1.066	5.761	13.223
-"- med 3 sesongers tjeneste i selskapet og stillingen	1.066	6.052	13.514
Asdic-operatør med 1 sesongs tjeneste som sådan	1.066	5.761	13.223
Matros	919	5.761	12.194
Maskinassistent	924	5.832	12.300
Elektriker	1.006	6.392	13.434
Motormann	902	5.697	12.011
Fyrbøter	885	5.517	11.712
Gruppe VIII	820	4.975	10.715
" IX	637	4.117	8.576
" X	503	3.321	6.842
" XI	326	2.133	4.415
" XII	266	1.746	3.608
Maskinsjef	1.421	9.330	19.277
1. maskinist	1.185	7.514	15.809
2. "	1.036	6.153	13.405
Overstyrmann	1.264	8.619	17.467
1. styrmann	1.068	7.062	14.538

2. Overtidssatsene for offiserer og for stillinger i Gruppe VIII og høyere tillegges 20 øre pr. time og for stillinger i Gruppe IX og lavere 10 øre pr. time.
3. For overtidarbeide på de 3 første timer på virkedager betales 10 % tillegg til de satser man kommer frem til etter reguleringen i punkt 2 foran. For overtidarbeide utover 3 timer på virkedager og for arbeide på søn- og helligdager betales henholdsvis 25 % og 100 % tillegg på de satser som nevnt i punkt 2 foran.
4. Antall kompensasjonsdager forhøyes med 6 %.
5. Hvalbåttilleggene forhøyes med 10 %.
6. Feriegodtgjørelse betales overensstemmende med "Særskilte føresegner om ferie for sjømenn" fastsatt ved Kgl. res. av 19. mars 1948 med senere endringer. Kostgodtgjørelse betales med kr. 24,- pr. tjenestemåned. Halv måned (15 dager) eller mer regnes som hel måned, men kortere tid blir ikke regnet med.

7. Fra 1. juni 1965 forhøyes
 - a) månedshyren med det samme beløp som for 1964/65 sesongen.
 - b) overtidssatser som nevnt i punkt 2 foran med henholdsvis 10 øre og 5 øre pr. time.
 - c) hvalbåttilleggene med 2 %.
8. Indeksregulering som Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964, men navnet "Landsorganisasjonen" forandres til henholdsvis Det norske maskinistforbund, Norsk Styrmandsforening og Norsk Sjømannsforbund, og navnet "Norsk Arbeidsgiverforening" i samme punkt til Hvalfangstens Arbeidsgiverforening.
9. Denne kjennelse skal gjelde fra 17. september 1964 til 1. september 1966, og videre ett år ad gangen hvis den ikke sies opp med 3 måneders skriftlig varsel, senest 1. juni.
10. Særbestemmelser for Norsk Sjømannsforbund:
 - a. Tilleggshyren i anmerkning 3 til § 1 settes til kr. 105,- og fra 1/6-1965 til kr. 107,-
 - b. Tilleggshyren i § 3, punkt 29, settes til kr. 105,- og fra 1/6-1965 til kr. 107,-.
11. Særbestemmelser for Norsk Styrmandsforening:
 - a. Tilleggshyrene i § 3, punkt 6, settes opp til henholdsvis kr. 402,-, kr. 129,-, kr. 35,-, kr. 105,- og kr. 153,- og fra 1/6-1965 til henholdsvis kr. 410,-, kr. 132,-, kr. 36,-, kr. 107,- og kr. 156,-.
 - b. Bestemmelsen i § 4 a, punkt 2 annet avsnitt, utgår.

- - - -

Reidar Danielsen
(sign.)

Kai Knudsen
(sign.)

Morten Tuveng
(sign.)

Trygve Kleppe
(sign.)

P. Mentsen
(sign.)

Peder G. Melsom
(sign.)

Olaf Karling
(sign.)

Leif Lerstad
(sign.)

O. Tennfjord
(sign.)